

Atalmix «Injil al-Barnabas» - qipqizil bir yaloqanqilik

So'al: Məsihiylər («Hristi'anlar») nemixqa «Injil al- Barnabas»ni etirap qilmaydu?

Mutlax ispat qilinotanki, «Injil al-Barnabas» degan kitabning haqiqiy Injil va Məsihiy etikasi bilan heqqandax munasiwiti yok. Bu jehattin bu kitab Musaylma, Al-fadhl-bin-Rabi'a qatarlik zamandaxlarning yazoqan «yaloqan Qur'an»ioqa ohxax, qong bir aldamqiliktur.

Bu kitabni inqkilop taxxurup qikkaxn alimlarning hammaisi «rosul Barnabas»ning ismi yaloqandin qoyuloqan bu kitab, 15-əsirdin ilgiri mawjut əməs idi, degan ohxax bir pikirgə kəlgən. Xu waqit bolsa, rosul Barnabasning wapatidin təhminən 1500 yil keyin boləqan!

Nuroqun abruyluk musulman yazoquqilar əzila bu pakitqa wasitilik ispat beridu. Məsilən, bu kitab 15-əsirdin ilgiri mawjut boləqan bolsa, undaxta Al-Tabariy, Al-Baydhawi, Ibn Kathir qatarlik alimlar qoqum bu kitabni nəkil kəlturup ixlitip: «Əysa Məsih kresttə əlmigən» degan bolatti. Biraq buning ornida, ularning Məsih Əysaning əlümi toqrisidiki pikirleri bir-birigə ohximaydu.

Biz əgər Al-Mas'udi yazoqan «Altun Qimənzar», imam Imad'uldin yazoqan «Baxlinix va Ahirlixix», Əhməd al-Magrizi yazoqan «Ibrizining təhriirimisi»dək danglik musulman əlimalarning əsərlirini ahtursaq bayqaymizki, bu kəzgə kəringən alimlar: «Məsihlərnin Injilida tət

yazoquqining — Mattaning, Markusning, Luqaning, Yuhannalarningki bayan qisimliri bar ikən» dəp bayan qilidu. Məsilən, Al-Mas'udi mundak yazidu: «Məsih Əysaning həm «on ikki muhlisi» həm «yətmix muhlisi» wə ularning namlirining hərəkəyergə tarkilip ketixi, ularning qiloqanliri wə dəpnə qilinoqan kəbriliri toqrisida tohtaloqaniduk. Injilning (yukirida tiloqə elinoqan) «bayan qismi»ni yazoquqilardin Matta bilən Yuhanna «on ikki muhlis»idin, lekin Luqa bilən Markus «yətmix muhlis»tin ikən» (Al-Tanbih wal Ixraf», 136-bət)

Biz əgər Mukəddəs Kitab (Təwrat, Zəbur wə Injil)ning kona kəqürülmə nushilirini təkxürüp kərüp baqsak, biz bu atalmix «Injildiki «Barnabas qismi»ni tapalmaymiz. Bu kona kəqürülmilər, Muhəmmədning dəwridin awwal kəqürülgən bolup, Qur'anning əzi bu nushilar toqrisida tohtilip, ularning həqiqət ikənlikini təstiklaydu. Xuningdək 3-əsirdiki «Məsihiy jama'ətlərnin aqsakalliri» təyyarlioqan «Mukəddəs Kitabning qisimliri» degən «Mundəriyə tizimliki»də bu toqrisida heqkandak gəp-səz yok.

Tarihiy tətqiqatlar bu yaloqan kitabning birinqi nushisi 1709-yili Germaniyədə pəyda boluqanlikini eniklidi. Uni inqikiləp təkxurgən hərəkandak dələttiki alimlarning həmmisi uning muqawisining nushisi xərqqə ikənlikini, wə ərəbqə izahatlıri barlıqini baykidi. Qəşizi wə siyahını təkxürgəndə, 16- yaki 15-əsirdə yeziloqanliki eniklanoqan.

Əngliyələk alim doktor Sayil bolsa bu kitabning İspaniyə tilida yeziloqan bir nushisini tapti. Bu nushining kirix səzidə: «Aqsakal Irane'usning rosul Pawluska qarita tənqid heti» toqruluk tohtilidu. Əmma hərəkandak tarihxunas Irane'usning yazoqanliridin «Barnabas qismi» toqruluk heqkandak gəpni wə yaki rosul Pawluska qaritiloqan

heqkandak tənqidni tapalmaydu; Irane'us Barnabasni heq tiloqa almay, Pawlusning məktuplirini pat-pat nəkil kəltüridu.

Həmmimiz bilələydiyən enik bir paket bar. Injildiki «Rosullarning pa'aliyətli» degən kışimda xu yeziloqanki, rosul Pawlus Yerusalem, Antakya, Konya, Listra wə Dərbə xəhərliridə Injildiki hux həwərnı jakarlıoqan waqtida Barnabas degən kixi uningə həmrəh boləqan. Andin Barnabas nəwrə ukisi Markus bilən billə Sıprus degən aralda Injildiki hux həwərnı jakarlıoqan. Bu ispat beriduki, Pawlus, Markus wə baxqa rosullarning jakarlıoqan hux həwirigə Barnabasning əzimu ixəngənidi. Bu hux həwər kışkıoqinə bir jümlidə yəkünlinidu (rosul Pawlusning səzliri):

—

«Təwrat-Zəburda aldin eytiləşinidək, Məsih gunəhlirimiz üqün əldi; U dəpnə kılindi; wə üqinqi küni yənə Təwrat-Zəburda aldin eytiləşinidək tirildürüldi; U Kefaska, andin on ikkiyləngə kəründi; andin U bir sorunda bəx yüzdin artuq kərindaxqa kəründi; ularning kəpinqisi büğünki kündə tirik, əmma bəziliri əlümdə uhlawatidu; U Yakubqa, andin rosullarning həmmisigə kəründi; həmmisidin keyin U huddi waqitsiz tuoquloqan bowəktək boləqan mangimu kəründi». («1Kor.» 15:3-8).

Əmma «Barnabas kışimi»da bu tüp paketning inkar kılinoqanlıki op'oquq kərünidu, u kitab bir toqulma, halas.

Bəzi alimlar «Barnabas kışimi»ni yazəquqi İslam dinioqa kiringən Marino isimlik (islamoqa kiringəndin keyin əz ismini «Mustafa al'Arandi»oqa əzgərtkən) İtaliyəlik bir monah idi, degən pikirdə. Baxqa alimlar bu kitabning əsli nushisi İtaliyə tilida əməs, bəlki ərəb tilida

yeziloqan degən pikirdə. Buning səwəbi, atalmix «Injildiki Barnabas kısmi»ni oquqan hərqandak kixi xuni kərələyduki, yazoquqisi Qur'an toqruluk kəng bilimi bar adəm. Tekistlərnin kəpinqisi degüdək Qur'andiki ayətlərdin səzmusez, jümlimujümlə tərjimə qilinoqan. Axundak pikirdə turoquqilərdin əng dəsleptikilərdin biri bolsa, miladiyə 18-əsirdə ətken Wa'it doktor degən alim idi.

«Injil Barnabas»ning mu'əllipi (aptori) «Islam diniqə kirgən bir Hristi'an» idi

Alimlərnin pikirliri qandak boluxidin qət'iynezər, xübhisizki, bu kitab Qur'andiki tekistlərgə əgəxkən qalda Məsiq Əysaning qayatini bayan qilidu. Bu paket bizni aptori Islam diniqə kirgən bir Hristi'an degəngə ixinixkə mayil qilidu. Nuroqun yərliri, kona musulman yazoquqilərnin yazmiliriqə ohxap ketidu, məsilən «Al'itifat Alsaniyya bil Ahadis Alquddusiyyah», «Al'anwar Almuqammadiyyah min al Mawaqib al Laduniyyah», «Al Isra Məjizə Kubra» wə baxqə kitablər.

Muqəddəs Injiloqə qarmuqarxi yərliri

Mol ispat barki, «Barnabas kısmi»ning aptorining, məyli Məsiq Əysaning rosulliri bilən, məyli Muqəddəs Rohning wəhiysi bolqan Injilning kəp qisimlirini hatiriləngən muhlislar bilən heqqandak munasiwiti yok idi. Bularning eniq ispatliri təwəndikilərnə öz iqiğə alidu:

—

(1:1) Aptorining, Təwrat wə Injildiki wəqələr yüz bərgən Pələstin wə

ətrapidiki yərləning juoqrapiyisi tooqruuluk həwərsizliki: —

Aptor mundak dəydu: —

«Əysa Galiliyə dengizining kıroqıqıoqa berip, öz xəhəri bolıan Nasarətkə barıdıoıan kemıgə qıqқанıdı» (20:1-2). Həmmə adəmlərgə tonuxlukki, Nasarət degən xəhər yazoıuqıning deınıdək dengız boyıda əməs, bəlki Galiliyədiki qong bir dəng üstıgə kuruloıan.

(2:1) Baxқа bir yərdə aptor mundak dəydu: —

«Eınglarda bolsunki, Huda Ninəwə xəhırını ıalاک qılıx qararıoıa kəldi. U (Yunus pəyoıəmbər) həklırıdın qorqıp Tarsusқа qeqıxқа təmxəlgənidı. Bırak Huda unı dengızoıa taxlıwetıp, bır belıqқа yutқuzup, andın unı Ninəwə xəhırınıng yenıoıa qısturdı» (63:4-7).

Ninəwə xəhəri Asuriyəning paytəhti bolup, Tigris dəryasınıng xərkıy kıroqıqıda, Al-Kisir namlık bır eқında kuruloıanıdı. Xunga Ninəwə xəhəri u aptor degəndək əməs, bəlki Ottura Dengızdın bırnəqqə mıng kilometr yıraklıqta!

(2) Aptorning Məsih Əysanıng tuoıuluxı wə nəsəbnamısı (xəjərisi) tooqruuluk həwərsizliki: —

Bu yaloıan kitabning 3-babıda mundak yezıloıan: — *«Əysa tuoıuloıan waқtıda Pilatus degən kixi Yəhudiylarınıng waliyısı, Ananiyas wə Kayafas degən kixilər «Rabbilar» (əlimalar)ning rəhbərlikıda bolıan»*.

Bu tooıra əməs, əpsanə gəptur. Pilatus bolsa miladidin keyin 26-yilidin 36-yıloııqə waliy bolıan. Ananiyas bolsa miladidin keyinki 6-yıldın baxlap, Kayafas 8-yıldın baxlap, 36-yıloııqə rabbilarınıng rəhbərlikıda bolıanıdı. «Miladiyə» degən gəp Məsihning tuoıuloıan waқtı ikənliki həmmimizgə ayan (həzirki tarihxunaslarınıng hesablıxıqə, Məsih Əysa əməliyəttə «miladiyə»din səl ilgiri tuoıuloıan).

Kitabning 142-babida, Məsih, Dawut pəyoqəmbərnin əvladidin əməs, bəlki Isma'ilning nəslidin boləqan dəp yeziloqan. Yənə kelip kitabta, Hudaning həzriti İbrahimoqa Kətquzoquqi-Məsih toqruluk bərgən wədisi «*Isma'il arqilik, İshak arqilik əməs*» dəpmu yeziloqan (124:14). Bu bolsa nahayiti qong hatalik. Məsihning Injilda («Matta»da wə «Luka»da) hatiriləngən nəsəbnamisini oquqan hərəkəndək kixi Məsihning İshakning nəwrə oqlı boləqan Yəhudadin qıqqan kəbilisidin, xunglaxqa Dawutning nəslidin qıqqanlikini enik kərələydu.

(3) Kitabning yazoquqisi Injiloqa pütünləy karmuqarxi boləqan birnəqqə həkayə-riwayətlərnı kitabning iqiğə aloqan. Təwəndə həkayilərdin aloqan misallar: —

«Huda Xəytanoqa əgəxkūqilərgə: «Towa qilip özümni silərnin Yaratquqinglar dəp etirap qilinglar» deginidə, ular: «Sening adilsiz boləqanliqingdin, biz Sanga ibadət qilixtin yanduk. Xəytan bolsa adil, gunahsiz bolup bizning Rəbbimiz» — dedi. Xəytan ketip qaloqinida azraq qang-topa üstigə təkürüp qoydi. Jəbra'il bolsa uning tükürükini qang-topining ezi bilən elip kətürdi, nətijidə hər bir insanning bir kindiki boləqan» (35:25-27).

«Əysa ularoqa jawab berip mundaq dedi: «Xübhisizki, Xəytan asiylik qilip tiyilip yikiloqinida mən uningoqa həsdaxlik qildim wə u wəswəsə qiloqan insaniyətkə həsdaxlik qilimən. Xunga mən roza tutup Hudayimoqa du'a qildim. U mangu pərixətə Jəbra'il arqilik: «J Əysa, sən nemini halaysən, sening nemə tilawiting bar?» dəp soridi. Mən: «I Pərwərdigar, Xəytan hərəkəndək rəzillikni dunyaoqa kəltüridu; u dərwəkə sən yaratqan məhluk boləqandur, nuroqun kixilərnı wəswəsə bilən buzidu. I Pərwərdigarim, uningoqa rəhim qil».

Huda: «I Əysa, mana Mən uni kəqürüm qiliwəttim. U pəkət: «I Pərwərdigar Hudayim, mən gunah sadir qiloqanmən, mangu rəhim qil» desila, Mən uni

kəqürüm qilip, uni əsli əhwalioqa kəltürimən» -- dedi.

Əysa: «Buni anglap, mən bundaq əpləxtürüxnü qilalisam intayin huxal bolattim. Xunga mən Xəytanni qaşirdim, u kelip: «Sən üqün nemə qilixim kerək?» dəp soridi. Mən: «Bu ixni özüng üqün qilisən, qünki mən sening hizmitinggə qiziqmaymən, bəlki özüngning mənəp'əti üqün seni qaşirdim» dedim. Xəytan: «Sən əgər mening hizmitimni qobul qilmisang, mənmu seningkini halimaymən, qünki mən səndin aliyjanabmən. Sən qang-topidin kelip qiqқан, əmma mən özüm rohturmən» dəp jawab bərdi» (51:4-20).

Əqli bar hərқандақ kixi bundaq hurapiylikқа toloқan қuruқ гəplərninğ Hudaning wəhiysi bilən kəlgən bir muқəddəs Injildin kəlgənlikigə ixinəlməydu. Birinқidin, Huda Xəytan asiylik қiləjnida uningdin oғəzəplinip uni Əz aldidin, asmandin həydiwətkənidi. Hudaning xu riwayəttə eytiləndəк Xəytan bilən bir «sülh qilip» əplixixi Əzining pak-muқəddəslikigə hərgiz uyoқun əməstur.

Ikkinқidin, əlmisəқtin tartip Məsih Əysa Xəytan bilən қattiq uruxta bolup kəlməktə. Injilda mundaq deyilgən: «**Gunah sadir қiləuqi Iblisindir. Qünki Iblis əlmisəқtin tartip gunah sadir qilip kəlməktə. Hudaning Oqlining dunyada ayan қilinixidiki məxsət Iblisning əməllirini yokitixtur**» (Injil, «Yuhanna (1)», 3-bəbtin).

Üqinqidin, Məsih Əysa bilən boləqan uruxta, Xəytan əzini Məsih Əysadin aliyjanab deyixkə petinalmidi. Əksiqə, Məsih Əysa Kəpər-Nahum degən xəhərdiki bir adəmgə qaplaққан bir jinni həydiwətkən waқtida, heliki jin: «- **Əy Nasarətlik Əysa, biz bilən karing bolmisun! Sən bizni yokatmaqқimusən? Mən Sening kimlikingni bilimən. Hudaning «Muxəddəs Boləuqi»si Sən!**» -- dəp towlap kətti. Muxu yərdiki jin

degən «biz» xübhisizki həmmə jin-xəytanlarni öz iqigə alidu. Injil boyiqə, jinlar Xəytanning qaparmənliri bolidu.

Xübhisizki, bu yaloqan kitabning yazoquqisi musulman idi. Atalmix «Barnabas kismi»ni təpsiliy okuoqan hərəkəndə kixi iqidiki nuroqun islamiyət yazoquqilirining səzlrini nəqil kəltürgənlikini bayqaydu. Məsilən, 112-babida: —

«I Barnabas, mən həzi boluxum kerək. Qünki muhlisirimdin birsi ottuz kümüx tənggə bahasida manga satqunluk qilidu. Yənə kelip, manga satqunluk qilidioqan kixi mening ornumda ɵltürölidu. Qünki Huda meni yərdin kɵtüridu wə manga satqunluk qilidioqan kixining qiyapitini ɵzgərtip qoyiduki, həmmə adəm uni meni xu, dəp oylaydu. U nahayiti əxəddiy halda ɵlidu, xunga mən uzun waqitqigə axundəq hijillik iqidə turimən. Əmma Muhəmməd kəlgidə, bu hijillik meningdin elip taxlinidu» —dəp yeziloqan (112:13-17). Bu riwayət ottura əsirlərdiki islamiyətning uqumioqə اساسlanoqan. Əmma bu həm Injiloqə həm Qur'anoqə hilap. Həmmə adəmgə ayanki, Injil boyiqə Məsih əysaning krestkə mihlinip ɵlüxi aləmnin əng muhim wəkəsidur. Qur'anda bolsa: —

«Mən (Əysa Məsih) tuquloqan künümdə, wapat boləqan künümdə, tirilip (qəbrəmdin) turoquzuloqan künümdə (Allata'ala tərripidin boləqan) amanlikqə eriximən» (Sürə «Məryəm» 34-ayət)

«Əz waqtida Alla eytti: «I Əysa! Mən seni (əjiling yətkəndə) qəbzi roh qilimən, seni dərgahimoqə kɵtürimən (yəni asmanoqə elip qiqimən) seni kapirlardin pak qilimən (yəni seni ɵltürməqci boləqan yamanlarning xərridin (ziyankəxlididin) saqlaymən)...» (Sürə «Al-Imran», 55-ayət).

Muxu Qur'andiki ayətlərdə, baxqa birnəqqə ayətlərgə ohxax, mundaq tərtipni kərimiz: —

(1) Məsih Əysaning əlüxi (əjiling yətkəndə, kəbzi roh kəlinix (wapat bolux degən mənisi boluxi mumkin) qatarlıq ibarilər bilən ipadiləngən).

(2) Uning (kəbridin) tirilixi.

(3) Asmanoqa kətürülüxi.

Mundaq wəkələarning reti atalmix «Barnabas qismi»ning riwayitigə ohximaydu. Yəni, «Barnabas qismi» «Qur'an»diki məlumatqa karmuqarxi.

«*Təwrat, Zəbur wə Injilni əzgətilgən*» degən yaloqan pitnə-ioqwa bilən «Barnabas qismi» Hudani haqarətləydu.

Bu kitabning 12-babida aptori təwəndiki səzləрни «Əysa eytkən» dəwalidu: —

«*Xübhisizki, mən silərgə eytayki, Musaning kitabi (Təwrat)din haqıqət elip taxliwetilmigən bolsa, Huda Dawut atimizoqa ikkinqi kitab (Zəbur)ni bərmigən bolatti. Əgər Dawutning kitabi əzgətilmigən bolsa, Huda «Injil» degən kitabni mangu bərmigən bolatti, qünki Pərwərdigar Huda əzgərməs wə insaniyətka bir həwərnıla yətküzməqı. Keyinki həwərqi kəlgınıdə, u əzümning kitabımnıng buzuloqan yərlirini saplaxturıdu*».

Mundaq bayan yənila Təwratqa, Zəburoqa, Injiloqa wə Qur'anoqa hilap.

Bu məsilə toqrisida bizning ««Injil Mukəddəs» əzgətilgənmu?»

degən kitabimizda muzakirləxtük. Muxu yərdə biz pəqət Qur'andiki ikki-
üq ayətlərnı nəkıl kəltürimiz: —

Sürə «Yunus» 94-ayəttə: —

«(I Muhəmməd!) Mubada sən sanga biz nazil qılınan kitabın xəklididən (xübhilididən, guman qılididən) bolsang, səndin ilgiri kitab oquyanlar (yəni Təvrat bilən Injil nazil qılınan Yəhudiylar və Nasaralar (Məsihiylər))din sorap baqqın...».

Əgər «ilgiri kitab oquyanlar»ning qolidiki Təvrat, Zəbur və Injillər özgərtılən bolsa, bundaqtə Muhəmmədnin ulardın sorixinin nemə paydisi?

Qur'anda bununəqə ohxax məzmununda yezılınan 7-8-ayətmü bar.

Sürə «Kəhf», 27-ayət: *«Allanın səzlrini heq kixi özgərtəlməydu».* Bu həmmimizning hulasimiz bolsun!

Məsih, Əysa mundak degən: *«Asman-zemin ətüp ketidu; əmma Mening kalam-səzlrim hərgiz ətüp kətməydu»* (Injil, «Matta» 24-bab, 35-ayət)

Həmmigə Qadir Huda Əz kalam-səzlrini qandaqmü qoqdiyalmişun?!

«Barnabas qismi»ning Qur'andın pərqlik nuroqun qong yaki uxxak-qüxxək birnəqqə yərlirimü bar. Uxxak-qüxxək pərqliridin birini tiləqə alsak: —

«Yüsüp, Rim imperatori Qəysərnin royhətigə tizimlinix üqün, həmilidar bolınan ayali bilən Galiliyədiki Nasarət degən bir xəhərdin qıqtı... U Bəyt-Ləhəm xəhərigə kəldi, tawarqılar kəp boləqəqə qonoqudək jayni tapalmidi... U

padiqilarning xəhər sirtidiki bir jayıoqa bardı. U yərdə turoqinida, ayali Məryəmning ay-küni toxup boxandı. Məryəmning ətrapi yopyoruk idi, balini heqkandaq azab-toloqaksiz tuoqdi» (Barnabas kismida bayan kilinoqini).

Qur'anda bolsa: *«Məryəm hamilidar boldı, (a'ilisidin) yirak bir jayıoqa kattı. Toloqakning kattıqlıki uni (yelinowelix üçün) bir horma dərihining yenioqa keliwelixka məjbur kildi. Məryəm eytti: «Kaxki mən buningdin ilgiri əlüp kətkən bolsamqu! Kixilər tərıpidin untulup kətkən (ərziməs) nərsigə aylinip kətsəmqu!»* — dəp eytiloqan (Sürə «Məryəm» 22-23-ayət). Qarioqanda Məryəmning toloqıki bək eoqir ikən!

Buningdin eoqirrak bir qong hatalıknı alsak, «Barnabas»ning 42-bab, 5-11-ayətliridə: —

«Əysani etirap kılıp: «Xübhisizki, mən silərgə eytayki, mən Məsih əməsmən» — dedi. Ular uningdin: «Undaқта, sən İliyas pəyoqəmbər yaki Yərəmiya pəyoqəmbər yaki baxқа kona pəyoqəmbərlərdin birsimu?» — dəp soridi. Əysa: «Yaq» — dəp jawab bərdi. Ular uningdin: «Undaқта, sən kim? Biz bizni əwətkənlərgə jawab beriximiz kerək» — dedi. Əysa: «Mən bolsam: «Dilliringlarnı Rəbbimning rosulining kelixigə təyyar kilinglar!» degən bir awaz bolimən» — dedi» -- deyilgən!

Lekin Qur'an, «Məsih» (Kutkuzoquqi wə Padixah) degən unwanning əysaning bir unwani ikənlikini etirap kilidu. Məsilən: --

Sürə «Al İmran», 45-ayət: —

«Əz waqtida pərixtilər eytti: «I Məryəm! Alla sanga (atining wasitisisiz) Allaning bir kalami (səzi) bilən hux həwər beriduki, uning ismi Məsih Məryəm ooqli Əysadur, u dunya wə ahirəttə abruyluk wə Allaqa yeqinlardin bolidu»»

Sürə «Nisa», 171-ayəttin muxuningoqa ohxax yənə bir misalni

tapalaysiz.

Bu sahta kitab toʻgʻruluk kəp səzliximizning hājiti yok. Waqitni israp kilip uni ikkinqi kərgūqi boləjinimizdin kərə, bizgə nijat-kutkuzuxni kərsitidioqan Mukəddəs Kitab, yəni Təwrat, Zəbur, Injillarning səzigə dikqitimizni qoyəjinimiz tüzük.

«Pütkül mukəddəs yazmilarning (Təwrat, Zəbur wə Injilning) həmmisi Hudaning Rohining yolyoruk-ilhəmi bilən yeziloqan bolup, u təlim berix, tənbiḥ berix, hataliklarni tüzitix wə kixiləрни həkqaniyət yolioqə baxlaxqə paydiliktur. Bular arqilik Hudaning adimi toluq qorallinip, barlik yahxi əməlləрни kilixqə təyyar bolalaydu»

(Injil, rosul Pawlusning Timotiyəqə yeziloqan 2-heti, 3-bab, 16-17-ayət)

«Mənki bu kitabtiki bexarətning səzlrini anglioqanlarəqə guwahlik berip agahlandurimənki: Kimdikim bu səzlərgə birnemini koxsa, Huda uningəqə bu kitabta yeziloqan balayi'apətləрни koxidu. Kimdikim bu bexarətlik kitabning səzlrinin birər səzni elip taxlisa, Hudamu uningdin bu kitabta yeziloqan həyatlik dərihidin wə mukəddəs xəhərdin bolidioqan nesiwisini elip taxlaydu.

— Mana, bularəqə agah-guwaḥ Bərgūqi bolsa mundak dəydu:
«Xundak, pat yeqinda kelimən!»

«Amin! Kəl, ya Rəb Əysa!»

Rəb Əysa Məsiḥning meḥir-xəpḫiti barlik mukəddəs bəndilər

bilən billə bolqay, Amin!»

(Injildiki əng ahırkı kışim, yəni «Wəhiy»ning əng ahırkı səzliridin).